

_____ (naziv odgojno-obrazovne ustanove)
_____ (adresa)

Broj: _____ (mjesto), _____.____.20____. godine

**PLAN ZA USPOSTAVLJANJE I ODRŽAVANJE SISTEMA BIOSIGURNOSTI U
KONTEKSTU COVID-19
- prijedlog -**

Uvod i definicije

Biosigurnosne mjere su mjere koje se primjenjuju radi smanjenja rizika unosa infekcije (bakterije, virusi i drugi mikroorganizmi, a u ovom smislu SARS-CoV-2 virus) u životnu i radnu sredinu ljudi. One su prepoznate kao najbolje mjere u sprečavanju unosa zaraze, kao i suzbijanja širenja zaraze. Primjenjuju se i kod postepenog prestanka opasnosti od širenja zarazne bolesti. Ove mjere služe da bi se smanjio rizik unosa mikroorganizama i spriječila pojava oboljenja kod zaposlenika, učenika, studenata i roditelja/staratelja, a time i u društvenoj zajednici.

Rizicima je potrebno upravljati kako bi se postigli postavljeni ciljevi. Glavni cilj je svesti rizike na prihvatljivu mjeru. Rizici se umanjuju kroz određene mjere i aktivnosti. Zbog toga se ulaže u (bio)sigurnosne mjere, detaljnu analizu svakog koraka u procesu rada i odgovarajuću internu i eksternu kontrolu i nadzor, uz eksterno savjetovanje. Ako postoji odgovarajuća kontrola nad procesom rada automatski se umanjuje rizik pojave nepovoljnog rizičnog događaja. Kada se spoznaju posljedice rizika, mogu se poduzeti koraci, tj. korektivne mjere koje su potrebne kako bi se ublažio njegov uticaj.

Ustanova će osigurati odgovornost, autoritet i sposobnost za upravljanje rizikom. To uključuje uspostavljanje i održavanje Sistema biosigurnosti u kontekstu COVID-19, te plana i procesa za upravljanje rizicima. Također će se osigurati adekvatne kontrole, odabrati odgovorno osoblje za razvoj, uvođenje i održavanje sistema, uvesti analiza funkcionisanja sistema, te unutrašnja kontrola uspješnosti upravljanja rizikom i cjelokupnog sistema.

Ustanova će uvesti sistem interne komunikacije i dojavljivanja kako bi ojačala osjećaj odgovornosti kod menadžmenta, zaposlenika, učenika/studenata i roditelja/staratelja. Taj sistem će osigurati da su svi bitni elementi upravljanja rizikom povezani i da razmjenjuju informacije, da postoji funkcionalan sistem dojavljivanja neželjenih rizičnih događaja i poduzetih korektivnih mjera, kao i prijedloga za unapređenje uspostavljenih preventivnih mjera, da su bitne informacije dobijene analizom rizika dostupne odgovornim osobama u odgovarajućem vremenu, te da su dostupni podaci sa svih nivoa organizacije radi evaluacija i unapređenja sistema biosigurnosti.

Cilj sistema biosigurnosti u kontekstu COVID-19

Cilj uspostavljanja i održavanja sistema biosigurnosti u odgojno-obrazovnoj ustanovi jeste smanjiti rizik od pojave nepovoljnih rizičnih događaja koji mogu dovesti do širenja COVID-19.

Preventivne higijenske mjere i aktivnosti u kontekstu COVID-19

Preventivne higijenske mjere i aktivnosti definisani su dokumentom „Procedura za rad odgojno-obrazovnih ustanova – vodič za unapređenje biosigurnosti u kontekstu COVID-19“ izdatim od strane Instituta za zdravlje i sigurnost hrane Zenica.

Interna analiza rizika za nastanak nepovoljnih događaja u kontekstu COVID-19

Koraci u analizi rizika su:

- Identificiranje potencijalnih rizika za pojavu nepovoljnih događaja;
- Identificiranje gdje i kada se najvjerovatnije može pojaviti nepovoljan događaj – rizične tačke i stepen rizika na tim tačkama;
- Definisane sigurnosnih limita (broj djece na nekom mjestu, vrijeme zadržavanja, trajanje časa, blizina kontakta... – definisano „Procedurom za rad odgojno-obrazovnih ustanova – vodič za unapređenje biosigurnosti u kontekstu COVID-19“) i utvrđivanje na koji nivo rizika će se reagovati;
- Definisane metode monitoringa uspostavljenih mjera, aktivnosti, limita;
- Definisane korektivnih akcija za smanjenje rizika i kod neprovođenja mjera i aktivnosti i prekoračenja postavljenih limita;
- Definisane sistema vođenja i čuvanja dokumentacije.

Verifikacija i unapređenje sistema biosigurnosti u kontekstu COVID-19

Interni nadzor i kontrola nad biosigurnosnim aspektima u kontekstu COVID-19 (u smislu provođenja preventivnih higijenskih mjera i aktivnosti, te korektivnih mjera i aktivnosti kod pojave nepovoljnih rizičnih događaja) definisani su u Tabeli 1 ovog dokumenta.

Eksterni nadzor i kontrola nad biosigurnosnim aspektima u kontekstu COVID-19 (u smislu provođenja preventivnih higijenskih mjera i aktivnosti, te korektivnih mjera i aktivnosti kod pojave nepovoljnih rizičnih događaja) provodi Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica ili eventualno druga nadležna zdravstvena ustanova.

Analizu ispunjenosti postavljenih ciljeva vršit će interni operativni krizni tim periodično analizom provedbe ovog Plana.

Plan internog nadzora i kontrole nad biosigurnosnim aspektima u kontekstu COVID-19 – prijedlog

Preventivna higijenska mjera ili aktivnost iz Procedure za rad odgojno-obrazovnih ustanova u kontekstu COVID-19	Odgovorna ili zadužena osoba za provođenje preventivnih higijenskih mjera ili aktivnosti iz Procedure	Postupak provođenja preventivnih higijenskih mjera ili aktivnosti iz Procedure	Potrebna dokumentacija kao dokaz provođenja preventivnih higijenskih mjera ili aktivnosti iz Procedure	Odgovorna ili zadužena osoba za internu kontrolu provođenja preventivnih higijenskih mjera ili aktivnosti iz Procedure	Nepovoljni rizični događaji za koje je analizom rizika procijenjeno da bi se mogli dogoditi, sa procijenjenim nivoom rizika (1-3)	Unaprijed predviđene korektivne mjere ili aktivnosti kod pojave nepovoljnog rizičnog događaja, ko i kad ih provodi, hitnost provođenja mjere (1-3)
Imenovanje operativnog kriznog tima						
Identifikacija rizičnih tačaka						
Donošenje Plana organizacije i rada						
Upotreba dezbarijere za noge na ulazu u objekat prema Proceduri						
Upotreba dezbarijere za ruke na ulazu u objekat prema Proceduri						
Kontinuirano se podsjećaju učenici i zaposlenici na održavanje fizičke udaljenosti od 1,5 – 2 metra prema Proceduri						
Kontinuirano se podstiču učenici i zaposlenici da ispravno nose zaštitnu opremu						

prema Proceduri						
Učenici se podstiču na učestalo pravilno provođenje higijene i dezinfekcije ruku prema Proceduri						
Kontinuirano se provode informisanje i edukacija o aktuelnoj situaciji						
Organizacija rada s učenicima i studentima odvija se prema Proceduri						
Insistira se da se pratnja učenika nižeg uzrasta odvija prema Proceduri						
Primo-predaja mlađe djece obavlja se prema Proceduri						
Dolazak starijih učenika i studenata obavlja se prema Proceduri						
Roditelji informacije dobijaju na način definisan Procedurom						
Postupanje nastavnog osoblja i zaposlenika koji rade u dvije ili više ustanova paralelno obavlja se prema Proceduri						
Procjenjuje se neophodnost ulaska "trećim" licima u						

skladu sa Procedurom, uz popunjavanje Epidemiološkog upitnika						
Provodi se postupak pranja i dezinfekcije ruku po ulasku u objekat/učionicu						
Kretanje zaposlenika po ustanovi je u skladu sa Procedurom						
Kretanje učenika i studenata je u skladu sa Procedurom						
Podstiče se da se u objektu ne zadržavaju zaposlenici koji nisu raspoređeni na posao						
Podstiče se adekvatno ponašanje zaposlenika, učenika, studenata i roditelja/staratelja izvan školskog objekta						
Karakteristike prostora za odvijanje nastave su u skladu sa Procedurom						
Organizacija sjedjenja u školskim klupama se provodi u skladu sa						

Procedurom						
Broj učenika ili studenata u jednom razredu ili grupi je usklađen sa mjerama propisanim Procedurom						
Trajanje nastave je u skladu sa Procedurom						
Organizacija odmora između časova je u skladu sa Procedurom						
Učenici i studenti se podstiču da donose minimum stvari i hrane sa sobom						
Postupanje sa didaktičkom opremom je u skladu sa Procedurom						
Podstiče se nastava na otvorenom kad god je to moguće						
Specifičnosti procesa nastave tjelesnog odgoja organizuju se u skladu sa Procedurom						
Specifičnosti procesa nastave muzičke kulture organizuju se u skladu sa Procedurom						
Specifičnosti procesa nastave sa						

učenici sa poteškoćama u razvoju organizuju se u skladu sa Procedurom						
Rad fizioterapeuta, edukatora, rehabilitatora i logopeda organizuje se u skladu sa Procedurom						
Specifičnosti procesa nastave u specijaliziranim kabinetima i tokom praktične nastave organizuju se u skladu sa Procedurom						
Proces provođenja ispita svih vrsta na Univerzitetu provodi se u skladu sa Procedurom						
Organizacija ishrane u ustanovi provodi se prema Proceduri						
Zaposlenici na održavanju čistoće obavljaju mehaničko čišćenje i dezinfekciju prema Proceduri, sa posebnim naglaskom na higijenu u toaletima, uz popunjavanje Liste održavanja čistoće i dezinfekcije						

prostora i predmeta						
Potiču se nastavnici, učenici i studenti na kontinuirano prozračivanje prostora						
Upravljanje otpadom obavlja se prema Proceduri						
Higijena i dezinfekcija vozila ustanove obavlja se prema Proceduri						
Organizovani prevoz učenika i studenata, ukoliko postoji, obavlja se prema Proceduri						
Vrši se konstantno napominjanje nastavnika i učenika na koje simptome treba obratiti pažnju						
Vrši se provjera vrijednosti izmjerene temperature kod učenika, studenata i zaposlnika kod kuće, prije dolaska u ustanovu						
Vrši se mjerenje temperature kod učenika, studenata i zaposlenika prilikom ulaska u ustanovu						
Vrši se konstantno napominjanje učenika, studenata i						

zaposlenika o postupanju u slučaju povišene temperature i drugih simptoma respiratorne infekcije						
Oformljena je prostorija za izolaciju prema Proceduri						
Vrši se konstantno napominjanje učenika , studenata i zaposlenika o načinu definisanja nisko i visoko rizičnih kontakata						
Vrši se kontrola razloga odsustvovanja učenika i studenata sa nastave						
Uspostavljena su jasna uputstva o hitnom telefonskom obavještanju zdravstvene ustanove i/ili epidemiologa u slučaju sumnje ili potvrde COVID-19						
Uspostavljen je sistem popunjavanja i arhiviranja Liste kontakata zaposlenika prema Proceduri						
Škola vodi evidenciju učenika						

sa hroničnim oboljenjima i učenika čiji roditelji ili ukućani imaju hronična oboljenja						
Uspostavljen je plan organizacije posla u slučaju većeg broja zaposlenika koji su zaraženi ili su u izolaciji						
Popunjava se Ček-lista za dnevno praćenje zdravstvenog stanja ukoliko je to bila smjernica nadležne zdravstvene ustanove						
Uspostavljen je sistem vođenja bilješki o provođenju preventivnih higijenskih mjera ili aktivnosti iz Procedure, nepovoljnim rizičnim događajima koji su se desili i provedenim korektivnim mjerama i aktivnostima						

Članovi internog kriznog operativnog tima ustanove:

Primjeri

Važno je istaći da je potrebno formirati tim iskusnih zaposlenika, među kojima mora biti osoba koja ima odgovornosti i ovlaštenja da donosi odluke, koji treba da uoči rizične tačke koje **Vi** poznajete i prepoznajete, i mjere u svrhu sprečavanja pojave i širenja zaraze, a koristeći spomenutu Proceduru, u skladu sa **Vašim** procesima rada, aktivnostima, resursima, kadrom, opremom, objektima itd., a koje je nemoguće da iko poznaje bolje od **Vas**.

<i>Preventivna higijenska mjera ili aktivnost iz Procedure za rad odgojno-obrazovnih ustanova u kontekstu COVID-19</i>	<i>Odgovorna ili zadužena osoba za provođenje preventivnih higijenskih mjera ili aktivnosti iz Procedure</i>	<i>Postupak provođenja preventivnih higijenskih mjera ili aktivnosti iz Procedure</i>	<i>Potrebna dokumentacija kao dokaz provođenja preventivnih higijenskih mjera ili aktivnosti iz Procedure</i>	<i>Odgovorna ili zadužena osoba za internu kontrolu provođenja preventivnih higijenskih mjera ili aktivnosti iz Procedure</i>	<i>Nepovoljni rizični događaji za koje je analizom rizika procijenjeno da bi se mogli dogoditi, sa procijenjenim nivoom rizika (1-3)</i>	<i>Unaprijed predviđene korektivne mjere ili aktivnosti kod pojave nepovoljnog rizičnog događaja, ko i kad ih provodi, hitnost provođenja mjere (1-3)</i>
<i>Organizacija sjedenja u školskim klupama u III-b odjeljenju se provodi u skladu sa Procedurem</i>	<i>Spremačica zadužena za učionicu III-b odjeljenja</i>	<i>Prema opisu u Proceduri</i>	<i>Nema</i>	<i>Nastavnik razredne nastave III-b odjeljenja</i>	<i>Učenici su sjedili u klupama koje su imale međusobni razmak manji od 1,5 metar bez "cik-cak" principa: a.) slučajno i kraće od 5 minuta (1) b.) zbog neznanja ili nehata čitav dan (3)</i>	<i>a.) Nastavnik razredne nastave odmah pravi novi raspored klupa (3) b.) Operativni krizni tim podsjeća nastavnika razredne nastave na obavezu poštivanja Procedure i vrši kontinuiranu kontrolu (3)</i>
<i>Učenici se podstiču na učestalo pravilno provođenje higijene i dezinfekcije ruku prema Proceduri</i>	<i>Nastavnici razredne nastave, razrednici</i>	<i>Usmeno i pismeno podsticanje Demonstracija pravilnog pranja i dezinfekcije ruku</i>	<i>Pisana obavještenja, postavljanje edukativnih štampanih materijala uz česme</i>	<i>Član operativnog kriznog tima</i>	<i>Učenik ili zaposlenik proceduru pranja ruku ne izvode adekvatno (2); Nema postavljenih edukativnih štampanih materijala uz česme (2)</i>	<i>Nastavnici razredne nastave i razrednici će ponoviti obavještenja i smjernice o pravilnoj higijeni i dezinfekciji ruku (2) Menadžment će postaviti štampane materijale uz sve česme (2)</i>

<i>Vrši se mjerenje temperature kod učenika, studenata i zaposlenika prilikom ulaska u ustanovu</i>	<i>Dežurni nastavnik na ulazu u objekat</i>	<i>Mjerenje temperature beskontaktnim toplomjerom, prema opisu u Proceduri</i>	<i>Nema</i>	<i>Direktor</i>	<i>Pokvaren beskontaktni toplomjer (3)</i>	<i>Dežurni nastavnik će se privremeno osloniti na vrijednosti izmjerene temperature kod kuće zapisane u svesci učenika/studenta (3) Toplomjer hitno poslati na popravak (3) Napomenuti roditelje/staratelje da nastave mjeriti temperature kod djece kod kuće (3)</i>
---	---	--	-------------	-----------------	--	---